

Resumé

Kamil Hilbert

Architekt – památkář

Autorka: Markéta Fatková

Kamil Hilbert (*12. 2. 1869 Louny – †25. 6. 1933 Praha) – český architekt přelomu 19. a 20. století, je znám zvláště jako poslední projektant svatovítského chrámu. Jeho tvůrčí činnost byla zaměřena především na obnovy památek. Současně se však po celou dobu věnoval i vlastní architektonické práci. Byl nejenom tvůrcem a památkářem, ale i archeologem a svým způsobem uměleckým historikem. Publikoval několik zajímavých studií týkajících se především nálezových prací při provádění stavebně-historických průzkumů, ale věnoval se i umělecko-historické topografii – společně se Zdeňkem Wirthem zpracoval pro *Soupis památek historických a uměleckých v Království českém díl Plzeňsko* a s Antonínem Podlahou *Metropolitní chrám sv. Víta v Praze*. Stejně tak byl i jedním z prvních členů ústřední památkové rady za české země zřízené r. 1911 ve Vídni a působil i jako odborný dozor a poradce při jednotlivých restaurátorských pracích. Společně s významným českým historikem umění Maxem Dvořákem, který byl žákem tvůrce programu moderní památkové péče Riegla, se Hilbert zasloužil, i pod tímto vlivem, o položení základů moderní památkové péče v českých zemích.

Nejen osobnost Kamila Hilberta, ale i jeho celoživotní péče o obnovu památek, a neméně i samostatná architektonická činnost, zůstává doposavad víceméně podceňována, a to zejména ve smyslu nedostatečného zhodnocení a kritického zpracování. Tomuto tématu sice bylo věnováno několik statí a článků od předních českých historiků umění, ale soubornější studie dosud neexistuje.

Práce je rozčleněna do třech pro Hilberta důležitých tvůrčích etap. Vídeňský pobyt lze označit za Hilbertovo první důležité období. Druhé významné období nastává poté, co byl zvolen stavitelem katedrály sv. Víta. Od této chvíle se stává vlivnou osobností též ve významných pražských komisích a spolcích – např. Archeologické komise České Akademie, Křesťanské akademie a také pokrokového Mánesa. Neméně důležitou kapitolou zůstává i Hilbertova samostatná tvůrčí činnost po roce 1900, kdy je již považován za zkušeného architekta. Jeho původních staveb není mnoho. Většina z nich už ale byla ztvárněna vyzrálým umělcem s praxí a znalostmi nejen při realizaci vlastních architektonických návrhů, ale i při studiu historických souvislostí. Přestože shodné architektonické prvky a motivy jednotlivé

stavby spojují, každá realizace je výsledkem pečlivého, individuálního a detailně propracovaného návrhu. Při bližším pohledu je zvláště patrné, s jakým úsilím Hilbert kladl důraz na výtvarnou jednotu celé stavby i jejího celkového uspořádání. Zatímco Hilbertovy rané stavby byly navrženy bez výjimky v historizujících stylech, na realizacích uskutečněných po přelomu století se odrážejí vlivy vycházející nejprve z lidového stavitelství (vila J. Franty v Dobřichovicích, 1903–1904), později ze secese (dům na Masarykově nábřeží v Praze, 1904–1905) a v závěru z vlastní svébytné moderny (domy Lounských cukrovarů v Praze, 1921–1922).

Podstatnou část práce diplomové práce tvoří, a pravděpodobně je i jejím hlavním přínosem, zdokumentování Hilbertovy vlastní původní tvorby, která je soustředěna z větší části ve třech městech – Lounech, Plzni a Praze. V této etapě se dají upřesnit i jeho kontakty s modernisty, což je zároveň i důkaz Hilbertova postoje k tehdejšímu rychlému uměleckému vývoji. Pokud jde o jeho nejdůležitější téma – rekonstrukce památek, především pak dostavba chrámu sv. Víta, zmiňují se o ní jen v souvislostech s jeho samostatným architektonickým působením, neboť dostavbě katedrály a částečně i jeho památkářskému působení již byla věnována pozornost v odborné stati Evy Fantové¹.

---

¹ FANTOVÁ 1979, 67–76.